

Økonomisk Råd
Aningaasaqarnermut
Siunnersuisoqatigiit

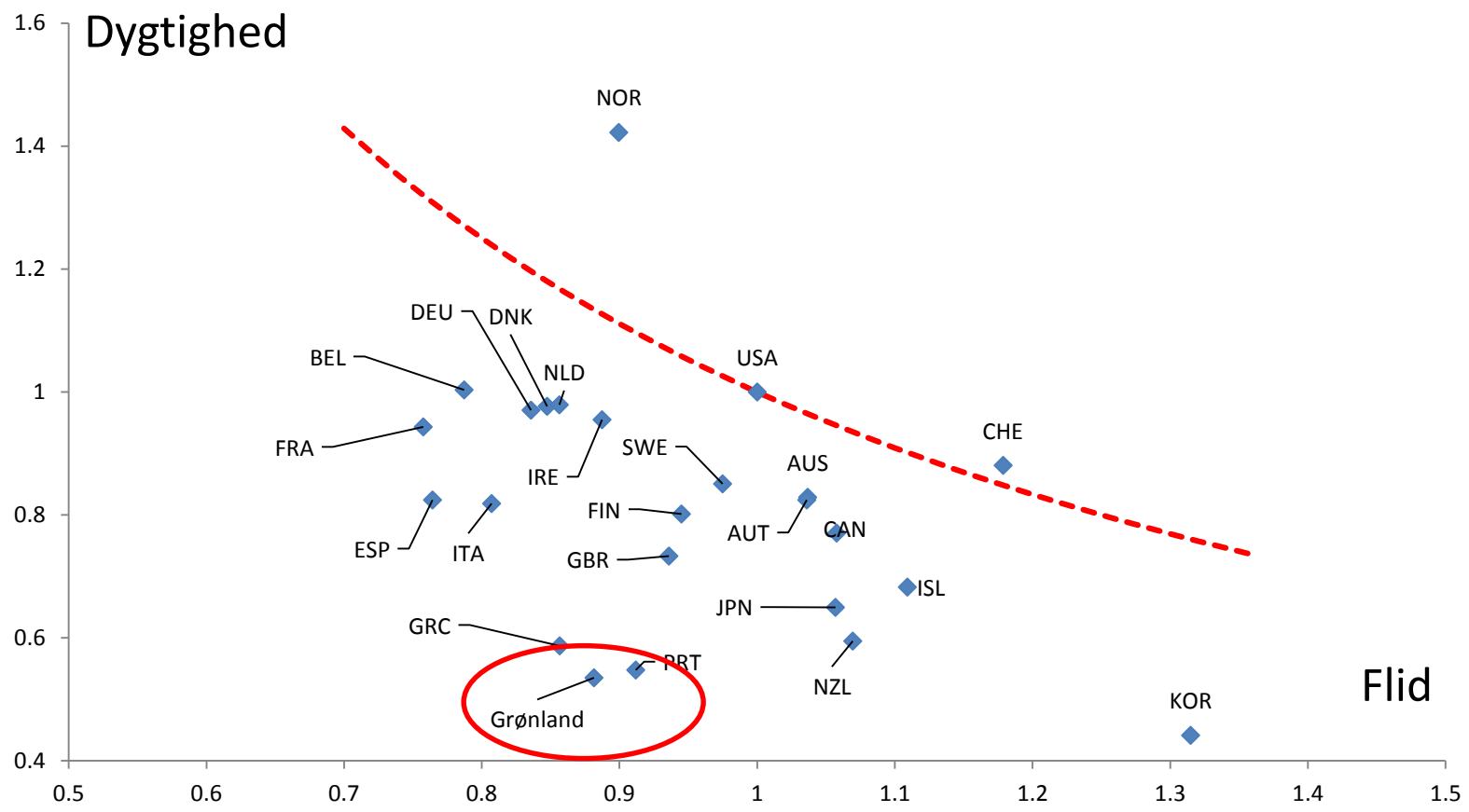
Produktivitet og vækst

Torben M. Andersen

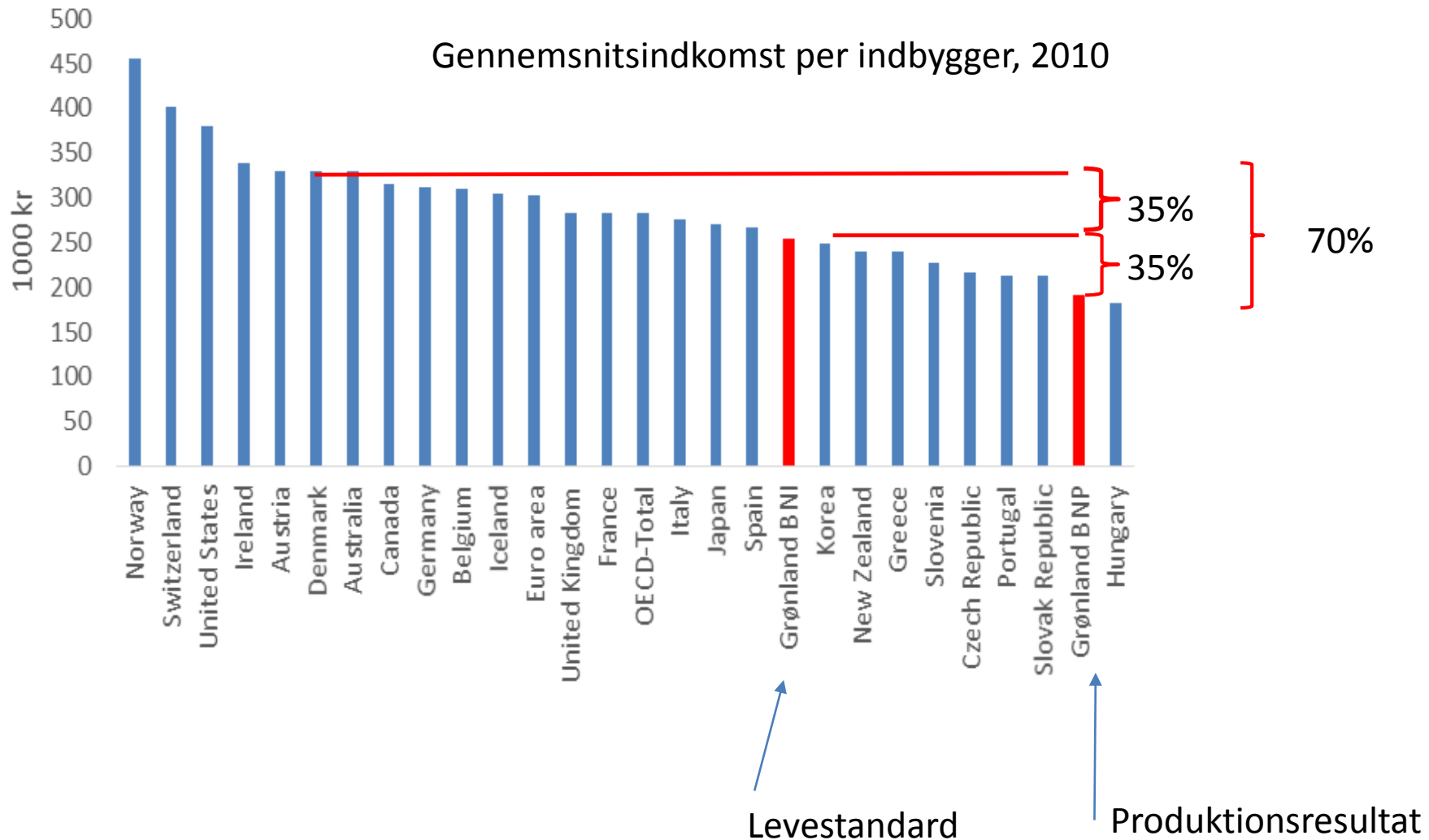
Produktivitet og vækst

Levestandard og vækst

- Indkomst pr indbygger = flid x dygtighed
- Flid = gns. arbejdstid per indbygger
- Dygtighed = værditilvækst pr arbejdstime

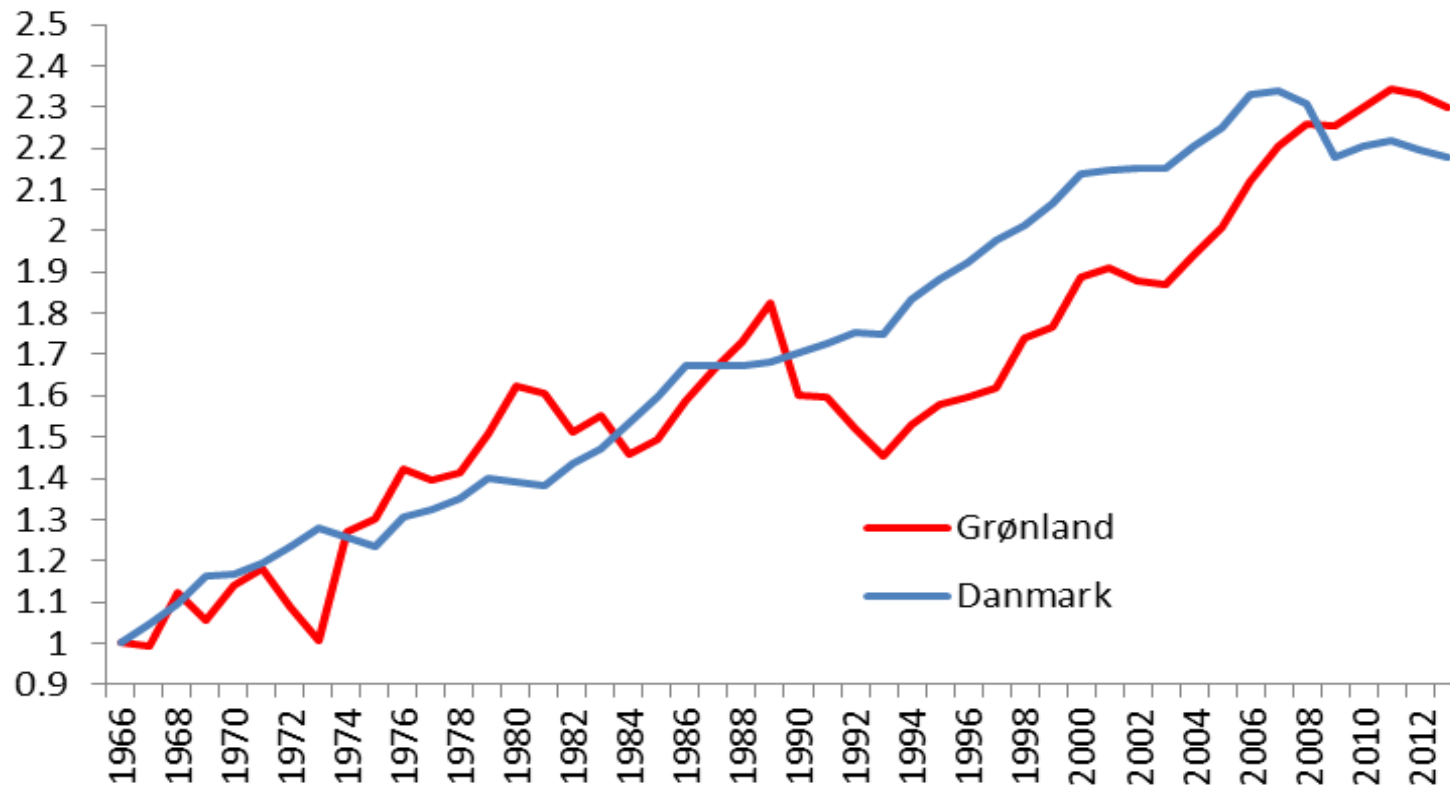
Velstands-gab

Den offentlige sektor

- Udgiftskvote – andel af BNP: 77%
- Skattekvote – andel af BNP: 42%
- Overførsler – andel af BNP: 35%
- Uændret skattekvote og udgiftsniveau – krav til BNP forøgelse for at dække overførsler: +85%

Udvikling over tid

Levestandard og vækst

- Indkomst pr indbygger = flid x dygtighed
- Flid = gns. arbejdstid per indbygger
 - Beskæftigelsesandel
 - Gns. antal arbejdede timer
- Dygtighed = værditilvækst pr arbejdstime
 - Kapitalapparat
 - Produktivitet (uddannelse, innovation.....)

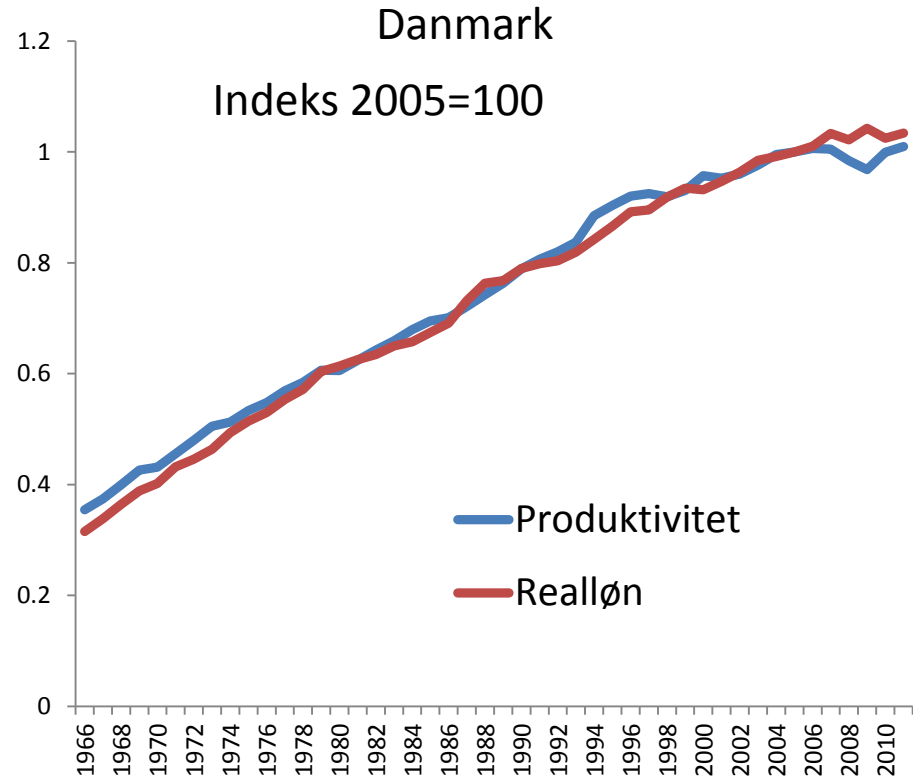
Vækstregnskaber

- Produktivitet spiller en afgørende rolle
 - Ny teknologi (indbygget i realkapital)
 - Human kapital – ny og bedre viden
- Arbejdsindsats stadig vigtig
 - Fordeling af resultatet (indkomstfordeling)
 - Offentlige finanser
- Fronten vs catching-up
 - Front: udvikling af ny teknologi, innovation m.m.
 - Catch-up: mulighed for overførsel af teknologi/eksperise/kapital

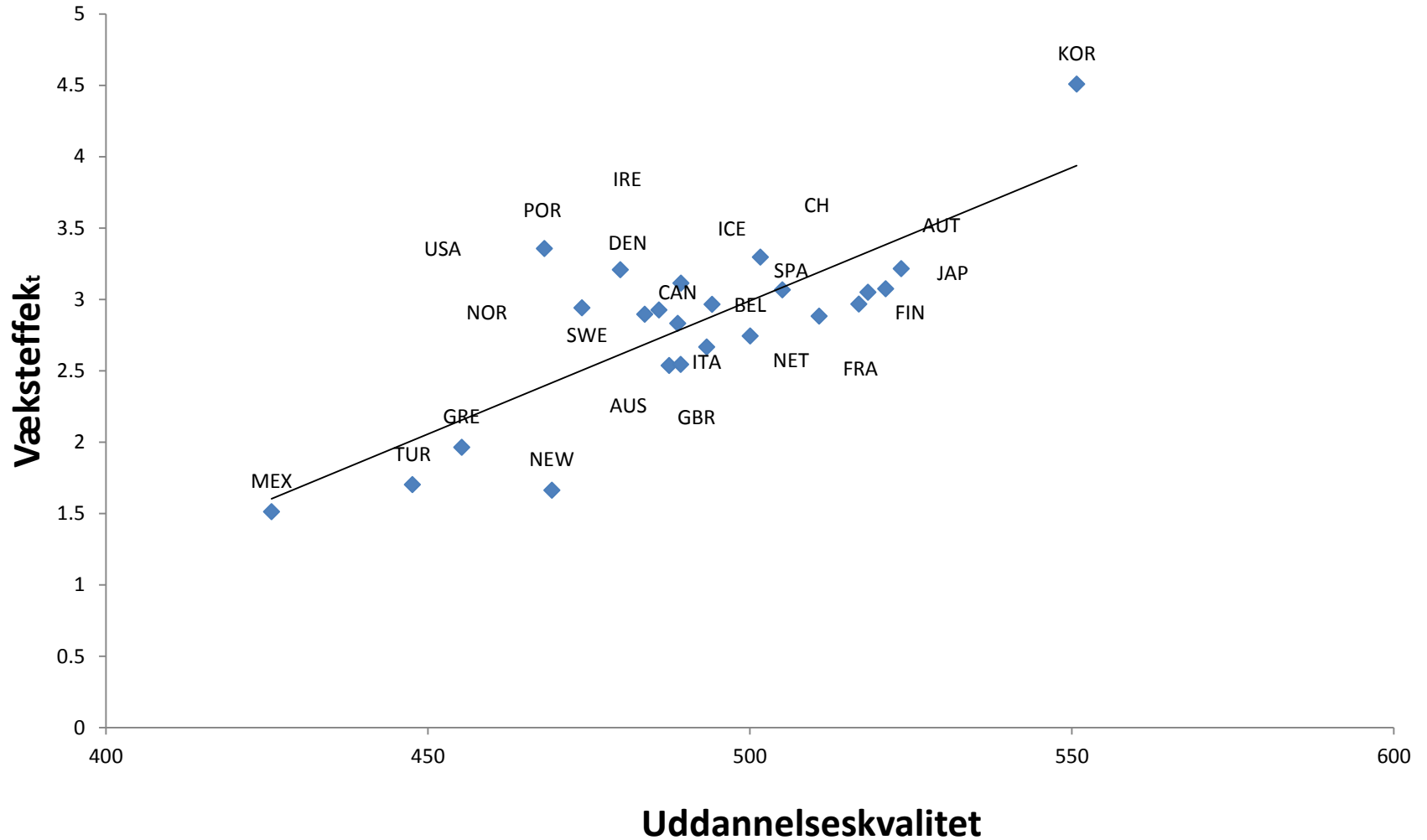
Velstand

På kort sigt store
udsving

På længere sigt –
drivkraften er
produktiviteten

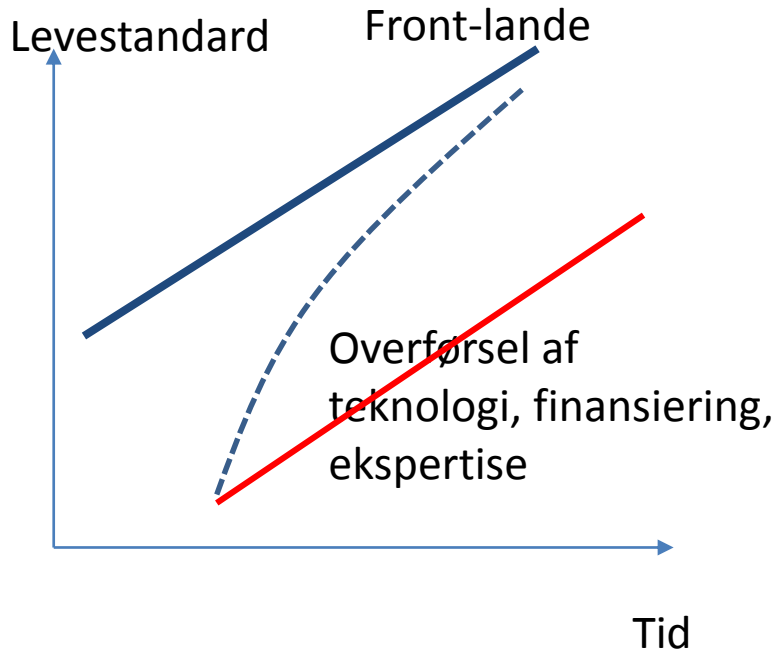

Vækst og uddannelseskvalitet

Vækstteori

- Catching-up

- Udvikling/vækst kommer i sekvenser
- Omstilling mellem sektorer (primær sektor/fremstilling)
- Innovationsdrevet vækst

De nye økonomier

- Kapital (FDI) – teknologioverførsel (catching up)
- Stor arbejdskraftreserve (komparativ fordel i ufaglært arbejdskraft)
- Catching-up er ikke automatisk
- Middle-income trap
 - Svært at fastholde vækstmomentum

**

- Politiske reformer
 - Stabilitet, økonomisk og politisk
 - Åbenhed (handel, finansielle transaktioner...)

Væsentlige faktorer for vækstprocessen

- Åbenhed (international integration)
- Konkurrence
- Omstilling – flytning af produktionsfaktorer fra sektor uden vækstpotentiale til sektorer med potentiale
- Institutionelle rammer – politisk stabilitet
- Tillid

Relevans for Grønland?

- Arbejdsmarkedsdeltagelse
- Uddannelse
- Klare rammer – stabil økonomisk politik
 - Regler
 - Administration
- Andre vilkår– demografi (lille hjemmemarked)
- Dobbelt geografisk udfordring
 - Befolkning er spredt
 - Lange afstande til potentielle afsætningsmarkeder

Komparative fordele – skal alle være ens?

- Konkurrenceforhold – pris og kvalitet
- Konkurrencebetingelser/vilkår
- Forudsætter ikke at alle er ens – alle lande er forskellige – nogle mere end andre!
- Et spørgsmål om at udnytte/udvikle komparative fordele
- ”Markedskrav” kan opfyldes på mange måder

Komparative fordele

- Naturressourcer (turisme)
- Mineraler/minedrift
 - Kapitalintensive
 - Store faste omkostninger (sværere at etablere tilgang af nye virksomheder)
 - Komplex teknologi

Udfordringer:

- Store investeringskrav
- "Small-to-big" er svær

Import substitution

- Initial beskyttelse (kuvøse) for at kunne udvikle sig og blive klar til international konkurrence
- Risiko for at støtte sektorer/aktiviteter uden potentiale
- Risiko for at ende op som permanente subsidier
- Klare mål og tidsrammer ("sunset" klausuler)

Offentlig sektor

- Stor andel af økonomien
- Udsættes ikke direkte for en markedstest
- Produktivitet: udføres givne opgaver bedst muligt (kvalitet/pris)?
- Risiko for status-quo bias
- Effektivitet: Udføres de rigtige opgaver?
 - Udlicitering
 - Monitorering og krav
- Frigørelse af arbejdskraft

Perspektiver

- Øget velstand (selvbærende økonomi)
- Store krav til:
 - Arbejdsindsats
 - Uddannelse
 - Produktivitet/effektivitet
 - Privat sektor
 - Offentlig sektor
- Behov for en klar strategi

Qujanaq